

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.18.11.2021

Remziye TOSUN
Diyarbakır Milletvekili

15 Kasım 2021 tarihinde İnsan Hakları Derneği (İHD) Diyarbakır şubesi Diyarbakır ve Elazığ Cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerine dair rapor yayınlamıştır. Diyarbakır 2 nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunan mahpusların İHD'ye yapılan başvurular ve İHD heyetinin yaptığı görüşmelerdeki beyanlara göre;

1- 4 Ağustos 2021 tarihinde İHD'ye yapılan başvurularda Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan mahpuslar İ.U., M.Ş., H.Y., S.Ö., S.G., D.E., E.A., M. Ş. D. mektup yoluyla yaptığı başvurularında özetle şu beyanlarda bulunmuştur;

- *Mayıs ayının son haftalarında mecliste onaylanarak yürürlüğe giren bir buçuk saatlik görüş süresi bulunduğum cezaevinde uygulanmayıp; 45 dakika görüş yaptırılmaktadır. Yaşadığımız koşullar iyileşeceğine bilakis daha da ağır bir kısıtlamaya gidilerek tam anlamıyla ağır bir tecrit ve sosyal izolasyona dönüşmektedir.*
- *Kısıtlamaların sonlandırılmasından sonra her hafta açık-kapalı görüş yapmayı beklerken yine kısıtlamalar dönemindeki gibi ayda sadece iki kez ve iki yakınımız ile yapabilmekteyiz.*
- *Spor yapabilme hakkımız bizlere verilmemektedir. Eylül ayını beklememiz söylenmektedir. Yaklaşık bir buçuk yıldır Covid-19 tedbirleri kapsamında sosyal aktivitelere (sohbet, elişi, kurs, bilgisayar, saz, resim, spor vb.)etkinliklerden mahrum bırakıldık.*

- *Bilindiği gibi Diyarbakır'ın yaz ayları çok sıcak geçmektedir. Serinlemek için talep ettiğimiz ve birçok cezaevinde serbest olan su ile serinleten klimalar güvenlik gerekçesiyle verilmemektedir. Başta ağır hasta olan mahpuslar olmak üzere yaşça büyük olan birçok kişi zorlanmaktadır.*
 - *Covid 19 aşısı yapılmasına ve vakaların olmamasına rağmen cezaevinde hala hak kısıtlamaları kaldırılmış değil. Kapalı ve açık görüş üzerindeki kısıtlama kaldırılmış değil. Sosyal ve kültürel aktivitelerimizi yapmaya yönelik taleplerimiz olsa da, pandemi gerekçesi ile reddedilmektedir. Oysa bütün personeller her gün dışarı çıkıp gelip, sabah akşam sayımlarında, aramalarda koşuollarımıza girip çıkıyorlar. Her personel dışarıda birçok insanla temasa girip, herhangi bir tedbir almaksızın cezaevine gelip bizimle temasa girmeleri bir sorun olarak görülüyor.*
 - *Verilen yemekler de iase bedelini karşılamıyor. Bir yolsuzluğun olduğunu düşünmekle beraber verilen yemeklerde sağlamlığı olumsuz etkilemektedir.*
- 2- Mahpusların aktarımlarına göre; pandemi koşullarının bahane edilerek ortak alana çıkartma, sosyal ve kültürel etkinliklerden yararlandırılmadıkları tarafımıza aktarılmıştır.
 - 3- Mahpuslar, yakın zamana kadar tıraş ve saç kesiminin yapıldığını ancak pandemi gerekçe gösterilerek berberin mahpusları tıraş etmesi ve saç kesiminin tekrar idare tarafından yasaklandığını belirtmişlerdir. Mahpuslar, tıraş ve saç kesimi için daha önce kendilerine makas verildiğini ancak yeni uygulama ile sadece tıraş makinesinin kendilerini verildiğini söylemişlerdir.
 - 4- Mahpuslar, farklı gruplardan kişilerin aynı koridorda yan yana odalarda barındırıldığını belirtmişlerdir.
 - 5- Mahpuslar, gönderdikleri mektupların muhataba ulaşp ulaşmadığı konusunda kendilerine idare tarafından herhangi bir bilgi verilmediğini söylemişlerdir. Ayrıca mahpuslar, kurumlara yaptıkları yazışmalara idarenin ya hiç cevap vermediğini ya da çok geç cevap verdiğinden bahsetmişlerdir.
 - 6- Mahpuslar, gönderdikleri mektupların içeriklerinde başka mahpusların durumuna ilişkin bilgileri (isim v.b) geçirdiklerinde; bu mektupların Adalet Bakanlığı genelgesi gerekçe gösterilerek gönderilmediğini belirtmişlerdir.
 - 7- Mahpuslar, telefon görüşmelerinin genelge gerekçesiyle kayıt altına alındığını söylemişlerdir.

- 8- Mahpuslar, acil durumlarda hastaneye sevk işlemlerinin gerçekleştirildiğini ancak diğer hallerde hastane sevklerinin çok gecikmeli olarak gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.
- 9- Mahpuslar, kantinden alınan malzemelerinin kalitesiz olduğunu aktarmışlardır. Mahpuslar örnek olarak; aldıkları kalemlerin boş olduğunu, yazı yazmaya elverişli olmadığını söylemişlerdir.
- 10- Mahpuslar, her gün öğleden sonra 3-4 saat sıcak su verildiğini; 24 saat sürekli su verilmediğini belirtmişlerdir.
- 11- Mahpuslar kapalı görüşlerin halen 45 dakika ile sınırlandırıldığını; genelge ile 1.5 saate kadar kapalı görüş yapılabilir düzenlemesinin idarenin inisiyatifıyla sınırlandırıldığını aktarmışlardır.
- 12- Mahpuslar dışarda basımı olan bazı gazete ve derginin kendilerine verilmediğini; sadece idarenin öngördüğü gazete ve dergilerin kendilerine verildiğini belirtmişlerdir.
- 13- Mahpuslar, emanet eşya biriminden eşyalarını talep ettiklerinde ya hiç verilmediğini ya da çok geç verildiğini belirtmişlerdir.
- 14- Mahpuslar, görüşe gelen ziyaretçilerine X Ray cihazının çok hassas bir şekilde uygulandığını; görüş sırasında ailelerin bir başka mahpusa selam vermesinin dahi engellendiğini aktarmışlardır.

Bu bağlamda;

- 1- Cezaevi idaresi tarafından hiçbir sosyal faaliyetin yapılmasına izin verilmediği, mahpusların aileleri ile açık görüş yapamadıklarını, yönetmelik ile 1,5 saate kadar çıkarılabileceği belirtilen kapalı görüş haklarının halen 45 dakika olarak uygulandığını beyanları doğru mudur?
- 2- Tüm ülke genelinde normalleşme yaşanırken pandemi koşulları gerekçe gösterilerek cezaevlerinin bu normalleşmeden faydalanamaması ve haklarını gasp eden bu uygulamalara maruz kalmasının yasal gerekçesi nedir?
- 3- Diğer cezaevlerinde klimalar bulunmaktayken Diyarbakır 2 nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde mahpuslara kendi klimalarının ‘güvenlik’ gerekçesiyle verilmemesini Bakanlık olarak nasıl açıklamaktasınız? Yaz aylarında Diyarbakır 2 nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde mahpuslara özel bir uygulama mı yapılmıştır?
- 4- Diyarbakır 2 nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde verilen yemeklerde iase bedelinin karşılanmamasının sebebi nedir? Bu konuda yolsuzluk iddiaları doğru mudur? Bakanlığınız söz konusu iddialara ilişkin inceleme başlatacak mıdır?

- 5- Farklı gruplarla yan yana odalarda kalmaya zorlanan mahpusların can güvenlikleri nasıl korunacaktır?
- 6- Mahpusların telefon görüşmelerinin kayıt altına alındığını iddiası doğru mudur?
Telefon görüşmelerinin kayıt altına alınmasının yasal gerekçesi nedir?
- 7- Mahpuslar, gönderdikleri mektup veya dilekçelerde bilgi verilmediği, idarenin bu konuda cevap vermediği ve bazı mektupların gönderilmediğine ilişkin Bakanlığınızın bu konuda mahpus haklarına korumaya dönük çalışmaları nelerdir?
- 8- Bakanlığınız, mahpusların hastaneye sevk işlemlerinin geciktirilmesi, kantindeki malzemelerin kalitesi olması, bazı gazete ve derginin mahpuslara verilmemesi, emanet eşya biriminden eşyaların ya hiç verilmemesi ya da çok geç verilmesi, görüş sırasında ailelerin bir başka mahpusa selam vermesinin dahi engellenmesi gibi hususlarda keyfi ve hak gaspı doğuran uygulamaları ortadan kaldırmaya dönük çalışmaları nelerdir?
- 9- Yukarıda bahsi geçen tüm uygulamalara ilişkin Bakanlığınız inceleme başlatacak mıdır? Mahpus haklarını korumaya dönük Bakanlığınız adım atacak mıdır?